

JACQUES JANSSEN

NEDERLAND
ALS RELIGIEUZE
PROEFTUIN

KSGV

JACQUES JANSSEN

NEDERLAND
ALS RELIGIEUZE
PROEFTUIN

KSGV Nijmegen

INHOUD

TEN GELEIDE 7

POSTMODERNE BEDEVAART. *Jomanda's* healing service
te Tiel 9

HERE WE ARE NOW, ENTERTAIN US. *De zin van*
hedendaagse jeugdcultuur 26

HET MODULEREN VAN DE STILTE. *De magie van het*
Gregoriaans 42

DE TERUGKEER VAN GOD IN DE PSYCHOLOGIE.
Het voordeel van illusie 61

NEDERLAND ALS RELIGIEUZE PROEFTUIN.
Geschiedenis, toestand en perspectief 72

LITERATUUR 99

VERANTWOORDING III

TEN GELEIDE

Het Katholiek Studiecentrum voor Geestelijke Volksgezondheid, het KSGV, heeft sinds de dagen van Fortmann een nauwe band met de cultuur- en godsdienstpsychologie onderhouden. Fortmann wist in zijn publicaties de ogen van velen voor de wegen en dwaalwegen van de menselijke-psyche-op-zoek-naar-zin te scherpen. Zijn grote kracht lag in het onthullen: onthullen niet alleen in de betekenis van doorprikken, het onware aantonen, maar ook in de zin van het verborgene in zijn oorspronkelijkheid en in zijn waarde naar voren halen. Daarmee hielp Fortmann velen bij hun 'belangeloos en onophoudelijk zoeken naar de kern.'

Belangeloos en onophoudelijk zoeken naar de kern: het zijn de woorden die deze nieuwe KSGV-publicatie besluiten. De lezer vindt hierin een bundeling van bijdragen van een andere cultuur- en godsdienstpsycholoog, Jacques Janssen.

Diens eerste drie bijdragen handelen over Jomanda, over jongeren en hun muziek, en over de werking die het Gregoriaans heeft op de toehoorders. Drie essays, waarin de auteur regelmatig het hoofd schudt over soms eigentijdse, soms stokoude verschijnselen. Maar daar laat hij het niet bij: de waarde van deze bijdragen is dat de auteur zich betrokken toont bij mensen, en oog heeft voor de spirituele vragen die zij zoeken te vervullen. Men kan van alles aan te merken hebben op de antwoorden waarin zij het soms zoeken, maar hun vragen deugen.

Ook de psychologie heeft veel kritiek uitgeoefend op die antwoorden, zo wordt in de vierde bijdrage geschetst. Dat was in hoge mate verdienstelijk, dat lijdt geen enkele twijfel, maar zij heeft vervolgens niet altijd het gevaar weten te vermijden zich voor nieuwe antwoorden te laten misbruiken, of deze te propageren. Naarmate psychologen God onttronen, willen zij Diens vacante zetel zélf nog wel eens uitproberen.

In deze vier bijdragen zijn dan al vele plaatsen, tijden en mensen de revue gepasseerd. Hoe is het gesteld met de Nederlanders van nu en hun zingeving? Welke ontwikkelingen hebben zich de afgelopen jaren onder hen voltrokken? Liepen de Nederlanders in de Europese pas, of heeft Nederland iets eigenaardigs? De laatste bijdrage, *Nederland als religieuze proeftuin*, laat zien dat hierover veel meer te melden is dan men op grond van de berichtgeving in de vaderlandse pers zou verwachten. Niet alleen meer, maar vooral ook veel boeiender, en zéker diepgravender. En dat geldt eigenlijk alle bijdragen.

Jacques Kerssemakers